

Yükseköğretimde Yeni Bir Uzaktan Öğretim Modeli ve Uygulama Platformu

Prof. Dr. Ahmet ÖZMEN

Sakarya Üniversitesi

Covid-19 virüs salgını tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yükseköğretim kurumlarını etkilemiş, yüz-yüze eğitimlerin durmasına neden olmuştur. Tüm dünyada öğretim kurumları eğitim-öğretim faaliyetlerine uzaktan eğitim yoluyla devam etmeye çalışmaktadırlar. Bu yönüyle şu anda uzaktan eğitim dünyadaki eğitim uygulamalarının en önemlisi hatta tek şekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu projede ülke çapında yükseköğretim kurumlarının istifade edeceği bir uzaktan eğitim platformu geliştirilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında önce model oluşturulmuş, daha sonra da prototip sistem gerçekleştirilmiştir. Özellikle Covid-19 virüs salgını döneminde uzaktan öğretim altyapısı açısından eksiği olan veya hazırlıksız yakalanan üniversitelerimiz bu dönemde sıkıntı çekmişlerdir. Bazı üniversiteler ders dosyaları (Word, PDF, PowerPoint sunusu vb.) oluşturarak asenkron biçimde, çekilmiş ders videolarını asenkron olarak ya da canlı çekimleri YouTube üzerinden paylaşmak suretiyle, diğer bir kısmı ise henüz hiç deneyimi olmadıkları toplantı yazılımlarını canlı yayın senkron dersler için kullanmışlardır. Yüzlerce bölümün haftalık ders programları bu yazılım araçlarına sistematik olarak işlenemediğinden, kontrol edilmesinde veya tekrar izlemelerde ciddi sorunlar yaşanmıştır. İnternette var olan araçların kullanımı ile kişisel verilerin güvenliği de ihlal edilmiştir. Bazı üniversitelerimiz ise özel kuruluşlara yüksek bedel ödeyerek hizmet alımı yapmak zorunda kalmıştır. Üniversitelerin her birinin plan ve programları farklı olduğundan, özel kuruluşların çözüm önerileri de istenileni tam olarak karşılayamamıştır. Uzaktan eğitim altyapısının temel taşı olan bilgisayarlar, mobil sistemler, veri iletişim ağları ve yazılım teknolojileri baş döndürücü bir hızla gelişmektedir. Gelişen video dağıtım tekniklerinin uzaktan eğitim için uyarıldığı çok sayıda ticari ve bilimsel çalışma bulunmaktadır. Ülkemizin yükseköğretim kurumları bu teknolojik gelişmelerden uzak kalmamalıdır. Ancak her üniversitenin bu alanlarda uzmanlaşması hem zor, hem de kaynak israfına sebep olabilir. Bu proje, yukarıda bahsedilen açıkları kapatmak için başlatılmış ve yapılan çalışmalar sonucunda yükseköğretim kurumları için bulut tabanlı uzaktan eğitim platformu (UZEP) geliştirilmiştir. Proje kapsamında geliştirilen yazılımların koşturulması için gerekli sunucular Ulakbim'den kiralanmış, böylece kişisel veriler yurt içinde kalmıştır. Ulakbim aynı zamanda ülkemizdeki tüm üniversitelerin internet servis sağlayıcısı olduğundan, internet bant genişliği sorunu da ortadan kalkmıştır. Yapılan çalışmalar Yükseköğretim Kurulu'nun da dikkatini çekmiş ve UZEP'in on beş üniversitede kullanılması teşvik edilmiştir. Geliştirilen sistem, Güz 2020 döneminde 15 üniversitede başarılı bir şekilde kullanılmıştır. Bu üniversiteler gelecek dönem de UZEP'i kullanmayı düşünmektedir.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim; bulut temelli uzaktan eğitim modeli; sanal sınıf; çevrimiçi sınav